

היום נלמד בעזרת ה':

יומא דף ל

למדנו במשנה לעיל - שכל המטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים:

המטיל מים צריך לקדש רגליו משום ניצוצות שניתזים על רגליו, וצריך לקדש גם את ידיו משום שמצוה לשפשף בידו את הניצוצות הניתזים על רגליו, כדי שלא יראה ככרות שפכה (= שאינו יכול להוליד ומי רגליו לא זורמים אלא נוטפים) ויוציאו לעז על בניו שהם ממזרים (= שהרי אינו יכול להוליד ובודאי שאישתו זינתה).

אמר רב פפא: אדם שיש לו צואה במקומה (= בפי הטבעת), אסור לו לקרוא קריאת שמע. ומדובר שהיא נראית רק כשהוא יושב.

קושיא: מי שהיתה צואה על בשרו, או שהכניס את ידיו לתוך המחיצה שיש שם בית הכסא (= כגון שהכניסם דרך חור שהיה במחיצה), לדעת רב הונא מותר לו לקרוא ק"ש, ולדעת רב חסדא אסור, משום שנאמר "**כָּל עֲצָמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה ה' מִי כְמוֹךָ**", כלומר שכל גופו צריך להיות נקי. וקשה על רב פפא, שהרי אפילו לרב חסדא האוסר זה רק מחמת "כָּל עֲצָמוֹתַי" אבל משום זוהמת הריח, לא. (= שהרי לא שייך לומר שצואה בפי הטבעת אסור משום "כָּל עֲצָמוֹתַי", וממילא רב חסדא לא אסר באופן זה).

תירוץ: צואה במקומה זוהמתה מרובה, לפי שלא יצאה לאויר העולם ולא התפזר ריחה.

ת"ר: הלכה זו אמרו בהלכות סעודה:

- אדם שיצא מתוך הסעודה להשתין, נוטל את אותה היד ששפשף בה את הניצוצות, ונכנס חזרה לסעודה.
- ואם יצא מהסעודה ודיבר עם חבירו והפליג (= שהה זמן רב לפני שחזר לסעודה), צריך ליטול את שתי ידיו, כיון שהסיח את דעתו מסעודתו ולא נזהר לשמור את ידיו, וידיים עסקניות הם.
- כשהוא נוטל את ידיו, לא יטול מבחוץ ואז יכנס, שמא יחשדו בו שנכנס ללא נטילה. אלא יכנס וישב במקומו ויטול את שתי ידיו, והשמש צריך להעביר את הטיפוח (= הכלי שממנו נוטלים ידים) לפני האורחים ושואל האם מישהו צריך ליטול, וכל זה כדי שכולם ידעו שזה שנכנס נטל את ידיו ולא יחשדו בו.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

אמר רב חסדא: האיסור ליטול ידיו מבחוץ הוא רק כאשר נכנס לשתות, אבל אם נכנס לאכול יכול ליטול מבחוץ, לפי שלא יחשדוהו שלא נטל, שכולם יודעים שדעתו נקיה ולא יאכל לפני שנטל.

משנה: אסור לאדם להיכנס לעזרה לעבודה עד שיטבול, ואפילו אם הוא טהור. (=) 'לעבודה' לאו דווקא, אלא אפילו להיכנס לעזרה בלי לעבוד אסור עד שיטבול).

טבילות: במקוה. **קידושין:** קידוש ידיו ורגליו מהכיר.

חמש טבילות ועשרה קידושין היה הכהן גדול עושה ביוה"כ, וכולם היו בקודש על גג בית הפרווה, חוץ מהטבילה הראשונה שהיא הייתה בשער המים סמוך ללשכתו, לפי שהיא אינה חובה ליוה"כ דווקא, שהרי בכל יום היה חייב לטבול לפני שנכנס לעזרה. (הטבילות השייכות ליוה"כ חייבות להיות במקום קדוש שנאמר **"וְרַחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ"**).

כשהכהן הגדול טבל, פרשו סדין של בוץ בינו לבין העם.

גמרא: בן זומא מבאר מדוע צריך לטבול בכל יום לפני שנכנסים לעזרה: ומה אם הכהן גדול ביוה"כ חייב לטבול כשעובר ממקום קדוש (= העזרה) למקום קדוש (= קודש הקדשים), ועל שני המקומות הנ"ל הוא חייב כרת אם הוא נכנס בטומאה, מי שבא מבחוץ שהוא מקום 'חול' למקדש שהוא מקום 'קודש', וממקום שאין עליו חיוב כרת הוא נכנס למקום שיש בו חיוב כרת לנכנס בטומאה, וזדאי שחייב טבילה למרות שהוא טהור.

ולדעת רבי יהודה הטעם הוא משום 'סרך טבילה', כלומר שאין כאן חיוב מן התורה, אלא רק כדי שיזכור וישים על ליבו שאם הוא טמא ושכח, שיזכר בכך וימנע מלהיכנס לעזרה עד לאחר שיטבול ויעריב שמשו.

באחולי עבודה קמיפלגי: אם עבד הכהן בלא טבילת שחרית – לדעת בן זומא עבודתו מחוללת, כי לשיטתו אסור מדאורייתא לעבוד בלא טבילה (כפי שנלמד מקל-וחומר). ולדעת רבי יהודה עבודתו כשרה כי לשיטתו טעם הטבילה מדרבנן.

(המשך בדף הבא ↓)

אלא למיקם בעשה: לדעת בן זומא הכהן שעבד בלי טבילה עבר על מצות עשה, הנלמדת בקל-וחומר מכהן גדול שיש לו מצות עשה 'ורחץ במים את בשרו'. אך לדעת רבי יהודה לא עובר.

מצורע טובל ועומד בשער ניקנור: מצורע טובל ביום השביעי שלו ובהערב שמש נטהר. אלא שביום השמיני צריך להביא את קרבנותיו, ולהכניס את אצבעותיו בשער ניקנור בכדי שהכהן יתן עליהם מדם קרבן האשם והשמן. לדעת תנא קמא הוא צריך לטבול שוב קודם הבאת קרבנותיו, אבל לדעת רבי יהודה אינו צריך מכיון 'שכבר טבל מבערב'. מבריתא זו מוכח שלדעת רבי יהודה אין צורך לטבול כשנכנסים לעזרה כלל?

הגמרא דוחה שדוקא מצורע אינו צריך לטבול בגלל 'שכבר טבל מבערב', שהרי לרבי יהודה כל סיבת הטבילה לנכנס לעזרה היא רק בכדי לזכור טומאה ישנה, והרי כבר טבל מבערב ונטהר מכל טומאותיו.

ודקארי לה: השאלה שנשאלת עכשיו היא מה היתה ההוא אמינא להקשות מבריייתא זו, שברור שכבר טבל המצורע מבערב? והתשובה היא שבריייתא זו הובאה רק בכדי להקשות עליה מבריייתא נוספת:

לשכת המצורעין: הבריייתא מבארת מהי לשכת המצורעין שבעזרה – לדעת תנא קמא שם המצורעין טובליו, ולדעת רבי יהודה לא רק מצורעין אלא כל אדם. ברייתא זו סותרת את הבריייתא הקודמת האומרת שמצורע אינו צריך לטבול שוב?

אי אפשר לתרץ שהבריייתא המצריכה את המצורע לטבול - מדברת שהוא לא טבל עדיין, שהרי אם כן הוא צריך הערב שמש לאחר טבילתו, ואינו יכול להקריב את קרבנותיו עד למחרת.

אסח דעתיה: אדם טהור שהסיח דעתו מלשמור את גופו מטומאה - צריך לא רק טבילה, אלא הזאה מאפר פרה שלישי ושביעי, מחשש שמא נכנס לאוהל המת בלי שימת לב.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

דלא טביל על דעת ביאת מקדש: הברייתא המצריכה את המצורע לטבול - מדברת על מצורע שטבל רק בשביל להיטהר אך לא על דעת להיכנס למקדש, ולכן הוא צריך טבילה שוב ביום השמיני.

ואי בעית אימר תני: יש לגרוס בדברי רבי יהודה לא מצורעים אמרו, אלא (רק) כל אדם. לדבריהם דרבנן: רבי יהודה אמר את דבריו לשיטת רבנן הסוברים שמצורע צריך טבילה - שיודו לו שגם כל אדם צריך טבילה, אמנם לדעתו מצורע אינו צריך טבילה. ואילו רבנן החולקים עליו סוברים שדוקא מצורע שהוא מדשדש בטומאה זמן רב, אנו חוששים שמא נגע בטומאה לאחר שטבל ביום השביעי בלי שימת לב, ולכן צריך טבילה שוב למחרת, אבל שאר כל אדם לא.

א"ל אביי לרב יוסף: האם רבנן שבברייתא הראשונה הנ"ל (הפותחת במילים 'מצורע טובל ועומד בשער ניקנור') – סוברים כבן זומא שכל אדם הנכנס לעזרה צריך טבילה, ודבריהם שנאמרו על 'מצורע' - נאמרו רק בשביל להשיע את החידוש הגדול שבדברי רבי יהודה החולק עליהם וסובר שאפילו מצורע לא צריך לטבול. או שהם סוברים שדוקא מצורע צריך טבילה בגלל שהוא דש בטומאה אבל לא שאר כל אדם?